

Č.: RD/2011/01222-1
V Prešove 13.11.2011

**Organizačný pokyn
riaditeľom základných škôl a špeciálnych základných škôl
k plneniu povinnej školskej dochádzky a k zvýšeniu bezpečnosti na školách.**

Krajský školský úrad v Prešove, v spolupráci s regionálnou kanceláriou Úradu vlády SR, Úradu splnomocnenca vlády pre rómske komunity v Prešove, v záujme riadneho plnenia povinnej školskej dochádzky a presadzovania slušnosti, ohľaduplnosti, vzájomnej úcty a rešpektu k ľudským právam a ľudskej dôstojnosti v školách Prešovského kraja, v súlade s § 11 ods. 6 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva tento organizačný pokyn.

Povinná školská dochádzka

Povinná školská dochádzka je desaťročná a trvá najviac do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 16. rok veku, žiakovi s ťažkým zdravotným postihnutím môže riaditeľ školy umožniť vzdelávanie v základnej škole až do 18. roku veku. Od plnenia povinnej školskej dochádzky nemožno oslobodiť nikoho (§ 19 ods. 1, 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len školský zákon).

Zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalý pobyt (spádová škola), pokiaľ zákonný zástupca nevyberie pre svoje dieťa inú základnú školu. Riaditeľ spádovej školy je povinný prednostne prijať žiaka, ktorý má trvalé bydlisko v školskom obvode spádovej školy. Žiak, ktorý nemá trvalé bydlisko, plní povinnú školskú dochádzku v škole, ktorú určí orgán miestnej štátnej správy (krajský školský úrad).

Povinnosti zákonného zástupcu

Zákonný zástupca je povinný riadne dbať o to, aby dieťa do školy dochádzalo pravidelne a včas. Ak sa dieťa nemôže na výchovno-vzdelávacom procese zúčastniť, je zákonný zástupca povinný bezodkladne oznámiť príčinu neprítomnosti škole. Neprítomnosť maloletého dieťaťa alebo žiaka, ktorá trvá najviac tri po sebe nasledujúce dni, ospravedlňuje zákonný zástupca. V prípade osobitne odôvodnených prípadov môže škola vyžadovať lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný doklad potvrdzujúci jeho neprítomnosť. Za osobitne odôvodnený prípad sa považuje napr. často sa opakujúca neprítomnosť žiaka v trvaní do troch dní, ak je žiak videný mimo svojho bydliska bez dozoru rodiča v čase školského vyučovania, ak je podozrenie z falšovania ospravedlnenia a pod. Riaditeľ školy je povinný v prípade zneužívania a predkladania falošných potvrdení uložiť výchovné opatrenia.

Za závažné porušenie disciplíny riaditeľ školy spravidla uloží výchovné opatrenie, ktoré musí byť prerokované so zákonným zástupcom. Z prerokovania riaditeľ vyhotoví záznam, v ktorom zákonný zástupca písomne uvedie svoj postoj k veci a zároveň bude poučený o povinnostiach zákonného zástupcu žiaka. V zázname zákonný zástupca písomne uvedie „**V plnom rozsahu som bol poučený o povinnostiach rodiča v zmysle školského poriadku, ktorým som porozumel, beriem ich na vedomie a v nasledovnom období zabezpečím nápravu svojho dieťaťa**“.

Zákonný zástupca žiaka je povinný dodržiavať školský poriadok. Povinnosti zákonného zástupcu v súlade s § 144 školského zákona sú rozpracované v prílohe týchto organizačných pokynov (príloha č. 1). Riaditeľ školy vymedzí práva a povinnosti zákonného zástupcu v súlade s ustanoveniami školského zákona v školskom poriadku.

Povinnosti žiaka

V školskom poriadku riaditeľ konkrétne vymedzí práva a osobitne povinnosti žiaka v súlade s ustanoveniami školského zákona a vyhlášky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole. Pripomíname, že je potrebné dôsledne vymedziť práva a povinnosti žiaka, týkajúce sa zabezpečenia bezpečnosti a zdravia žiakov aj zamestnancov.

Zanedbávanie povinnej školskej dochádzky

Za zanedbávanie povinnej školskej dochádzky sa považuje, ak zákonný zástupca neprihlási svoje dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky alebo nedbá na pravidelné plnenie povinnej školskej dochádzky. Dopúšťa sa tak priestupku v zmysle § 37 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Riaditeľ školy je povinný zanedbávanie povinnej školskej dochádzky oznámiť obci, v ktorej má zákonný zástupca dieťaťa trvalý pobyt (v súlade s § 5 ods.11 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a príslušnému orgánu štátnej správy (ÚPSVaR). **Riaditeľ školy je povinný dôsledne uplatňovať dikciu zákona a viesť o tejto skutočnosti písomnú agendu.**

Evidenciu dochádzky žiakov na školskom vyučovaní vedie každý učiteľ, ktorý podľa rozvrhu hodín vykonáva výchovno-vzdelávací proces v danej triede. Dochádzku žiakov v triednej knihe kontroluje v rámci svojej pôsobnosti triedny učiteľ, vedenie školy a zamestnanci školskej inšpekcie.

Učiteľ je povinný do triednej knihy osobne zaznamenať každý príchod a odchod žiaka z triedy tak, aby bolo zjavné, či žiak bol prítomný na vyučovacej hodine.

Pri podozrení zo zanedbávania povinnej školskej dochádzky je zo strany školy potrebné ihneď začať vo veci konať!

- a) **Pri vymeškaní a neospravedlnení jednej až štyroch vyučovacích hodín**, oznámi škola túto skutočnosť zákonnému zástupcovi a súčasne obci, v ktorej má trvalý pobyt.
- b) **Ak žiak vymešká bez náležitého ospravedlnenia viac ako 15 vyučovacích hodín**, riaditeľ školy oznámi túto skutočnosť obci, ktorá je to povinná oznámiť príslušnému ÚPSVaR.
- c) **Ak žiak vymešká viac ako 60 vyučovacích hodín** v príslušnom školskom roku, je obec povinná na základe oznámenia riaditeľa školy začať priestupkové konanie v zmysle § 6 v súlade s § 37 a 37a zákona č. 596/2003 Z. z.
- d) V prípade, že aj napriek prijatým opatreniam sa školská dochádzka žiaka nezmení a **žiak vymešká viac ako 100 vyučovacích hodín bez náležitého ospravedlnenia**, je potrebné zo strany príslušnej obce podávať podnety na trestné stíhanie zákonných zástupcov v zmysle § 211 ods. 1 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. (Trestný zákon), súvisiace s ohrozovaním mravnej výchovy mládeže (Usmernenie GP SR od riaditeľa trestného odboru JUDr. T. Šumichrasta IV. Spr 246/09-12 z 30.11.2009)

Opatrenia vo výchove

Riaditeľom škôl odporúčame konkrétne zadefinovať v školskom poriadku opatrenia vo výchove a pri porušení školského poriadku využívať len opatrenia, ktoré sú v súlade s príslušnými právnymi predpismi (§ 58 školského zákona, § 21 a § 22 vyhlášky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole), nezabúdať pritom aj na využívanie pochvál a ocenení.

Ak žiak svojim správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie iných žiakov alebo zamestnancov školy, alebo nevhodným správaním narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným žiakom vzdelávanie, riaditeľ školy môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania umiestnením žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca. Riaditeľ bezodkladne privolá zákonného zástupcu žiaka, zdravotnú pomoc a policajný zbor. Toto opatrenie slúži na upokojenie žiaka a riaditeľ o ňom vyhotoví písomný záznam.

Ak žiak spácha trestný čin alebo priestupok (ďalej len „delikt“) v čase vyučovania, oznámi riaditeľ školy (aj v elektronickej podobe)¹ túto skutočnosť príslušnému Obvodnému oddeleniu policajného zboru s návrhom na uloženie výchovných opatrení alebo zásah do rodičovských práv podľa zákona o rodine (vzor v prílohe č. 2).

Delikty spojené s podozrením na požitie alkoholických nápojov bude polícia odstupovať obci, ktorá je miestne aj vecne príslušná.

Odporúčame riaditeľom, aby opatrenia vo výchove uplatňovali len po dôslednom prešetrení priestupku žiaka² a informovali zákonného zástupcu.

Odporúčame riaditeľom škôl pri oznamovaní neprítomnosti žiaka v škole a udeľovaní opatrení vo výchove využívať tlačivá:

ŠEVT 59 001 0	Prehľad o prospechu, správaní a dochádzke
ŠEVT 59 004 0	Prehľad o neprítomnosti žiaka v škole
ŠEVT 59 007 0	Oznámenie o udelení opatrenia
ŠEVT 59 010 0	Upozornenie na nedbalú školskú dochádzku

Školský poriadok

Riaditeľ v súlade s § 153 školského zákona vydáva školský poriadok po prerokovaní s orgánmi školskej samosprávy a v pedagogickej rade. Školský poriadok upravuje podrobnosti o právach a povinnostiach žiakov a ich zákonných zástupcov. Upravuje pravidlá vzájomných vzťahov žiakov a vzťahov k pedagogickým zamestnancom a k ďalším zamestnancom školy, pravidlá správania žiakov ako aj spôsob ospravedlnenia neprítomnosti na vyučovaní. Ako dôvod ospravedlnenej neprítomnosti sa uznáva najmä choroba, lekárom nariadený zákaz dochádzky do školy, mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky, náhle prerušenie hromadnej dopravy, mimoriadne udalosti v rodine, alebo účasť na súťažiach. Odporúčame riaditeľom škôl zintenzívniť kontrolu opodstatnenosti neprítomnosti na vyučovaní.

V školskom poriadku je potrebné upraviť prevádzku a vnútorný režim školy alebo školského zariadenia, podmienky pre zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochranu pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím. Školský poriadok ustanovuje aj podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola spravuje. Odporúčame riaditeľom upraviť v školskom

---

¹ Z dôvodu zníženia administratívy je potrebné písomné oznámenie o spáchaní deliktu spracovať pri opise skutku v tretej osobe a zaslať ho v elektronickej podobe. V súvislosti s prešetrovaním deliktov žiakov je potrebné riadne prešetriť vinu podozrivého zo spáchania akéhokoľvek deliktu, či ho skutočne spáchal podozrivý a za akých okolností. V takýchto prípadoch by mali byť políciou (a za prítomnosti riaditeľa školy) neodkladne vypočutí aj ostatní svedkovia.

² Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť, vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne, vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru mal. dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť, zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. Cieľom tohto ustanovenia je zakotviť v zákone právo mal. dieťaťa vyjadriť slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a to jednak v rodine a jednak v súdnom konaní. Toto právo vychádza z článku 12 Dohovoru o právach dieťaťa.

poriadku aj postup pri zabezpečení osobitného spôsobu plnenia povinnej školskej dochádzky podľa § 23 školského zákona.

Školský poriadok zverejní riaditeľ školy na verejne prístupnom mieste v škole. Je povinný preukázateľným spôsobom oboznámiť s jeho znením zamestnancov školy a žiakov a ich zákonných zástupcov. Za preukázateľný spôsob informovania možno považovať zápis zo zasadnutia pedagogickej rady, rodičovského združenia a záznam v triednej knihe o oboznámení sa žiakov so školským poriadkom. Školský poriadok je záväzný pre všetky zúčastnené strany.

Porušenie školského poriadku je zavinené menej závažné alebo závažné porušenie povinnosti alebo obmedzení určených v školskom poriadku.

Za závažné porušenie disciplíny sa považuje také porušenie disciplíny, ktorého škodlivosť je zvýšená vzhľadom na povahu porušenej školskej povinnosti, spôsob konania, následok konania alebo opomenutia, mieru zavinenia, alebo inú priťažujúcu okolnosť.

Za závažné porušenie disciplíny sa považuje najmä

- a) neospravedlnená neprítomnosť na školskom vyučovaní počas celého dňa,
- b) spáchanie priestupku alebo činu inak trestného v priestoroch školy, ktoré boli prešetrené s meritórnym rozhodnutím policajného orgánu,
- c) fajčenie, požitie alkoholického nápoja, omamnej látky alebo psychotropnej látky v čase školského vyučovania alebo príchod do školy pod ich vplyvom,
- d) odmietnutie podrobiť sa vyšetreniu za účelom zistenia, či žiak nepožil alkoholický nápoj, omamnú látku alebo psychotropnú látku,
- e) šikanovanie, obmedzovanie konania alebo práv ostatných účastníkov vzdelávacieho procesu.

Je potrebné v školskom poriadku definovať a konkretizovať, čo sa považuje za závažné porušenie a menej závažné porušenie disciplíny a opatrenie vo výchove, ktoré bude pri porušení školského poriadku uložené.

Žiadame riaditeľov škôl, aby do školského poriadku zapracovali ustanovenia tohto organizačného pokynu.

Spracovali: Mgr. M. Stanislavová
Mgr. B. Šabeková

Krajský školský úrad
v Prešove

Mgr. Vladimír Kaliňák
prednosta

Príloha 1:
Povinnosti rodičov v príprave svojho dieťaťa do školy.
(S poukázaním na ustanovenia § 144 ods. 7,8,9, 10 a § 153 školského zákona a § 28 ods. 1, 2 zákona o rodine)

Príloha 2:
Oznámenie o protiprávnom konaní a návrh na uloženie výchovných opatrení alebo zásah do rodičovských práv podľa zákona o rodine.